

Møde i Privatarkivudvalget den 21. juni 2024 kl. 11.30-14.00

Referent:
Annette Kornerup

Dato:
20-08-2024

Deltagere:

Morten Ellegaard, Rigsarkivet (RA)
Mette Hall-Andersen, RA
Annette Kornerup, RA
Ulrich Flaskager Hansen, Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv (ABA)
Anders Lykke Widt, Aalborg Stadsarkiv, Det Danske Udvandrerarkiv
Charlotte Voss, ODA
Caroline Nyvang, Det Kgl. Bibliotek (KB)
Mikkel Thelle, Nationalmuseet (NM)
Birgitte Thomsen, SLA

Journalnummer:
JOURNALNUMMER

Side:
1/4

Fraværende:

Stine Haarløv, Slots- og Kulturstyrelsen

Sted:
Rigsarkivet, Kalvebod Brygge 34, 1560 København V

1. Fælles frokost

2. Velkommen til nye og gamle medlemmer v/Morten Ellegaard samt præsentationsrunde

3. Drøftelse af kommissoriet for udvalgets arbejde - er der behov for justeringer?

Udvalget drøftede, om der var behov for ændringer af kommissoriet i den kommende periode 2024-2027. Flere ønskede en mulighed for at afholde et årligt møde mere ud over de to halvårige, som er fastsat i kommissoriet. Det blev aftalt at tilføje muligheden for et virtuelt og kortere statusmøde i

kommissoriet. Der var ikke andre ønsker om ændringer. [RA sender et udkast til udvalget, som sendes til Kulturministeriet efter udvalgets godkendelse]

Sidenummer:
2/4

4. Drøftelse vedr. et evt. underudvalg om digitale arkivalier v/ODA

Charlotte Voss (ODA) præsenterede et ønske fra stadsarkiverne om et underudvalg om digitale arkivalier, som kan give teknisk og juridisk sparring. Der var opbakning fra såvel Udvandrersarkivet som SLA til forslaget. Ulrich Flaskager vurderede, at et underudvalg også kunne være med til at kvalificere debatten i Privatarkivudvalget.

Morten Ellegaard gav udtryk for, at Rigsarkivet har forståelse for behovet, men ikke ressourcer til at drive et sådant underudvalg. Han opfordrede til, at grupperne selv driver det og understregede, at det er vigtigt med et kommissorium eller en form for rammer, der definerer og afgrænser, hvilke emner underudvalget skal arbejde med.

Det blev aftalt, at ODA udarbejder udkast til kommissorium i dialog med Rasmus Falk fra Aalborg Stadsarkiv.

5. Status vedr. Privatarkivudvalgets strategi for samarbejde på området v/Mette Hall

Mette præsenterede status for arbejdet med implementering af strategien og gav eksempler på projekter, som det tidligere udvalg har igangsat i lyset af strategiens indsatsområder.

Udvalget drøftede en evt. tilføjelse af et punkt om dataetik i udvalgets strategi.

Caroline Nyvang fandt det vigtigt at holde fast i, at der både er juridiske og etiske udfordringer og pegede på det voksende fokus på privatlivets fred.

Morten Ellegaard anførte, at overvejselsen om, hvorvidt udvalget og arkiverne skal tage det på sig at have en datapolitisk stemme ikke er enkel. Mette Hall nævnte i den forbindelse, at det kan være svært at have en dataetisk politik i forbindelse med indsamlingsopgaven, da der på samme tid er stort fokus på, at borgerne kan få dokumenteret deres liv og levned og fokus på privatlivets fred. Et alternativ til en dataetisk politik kan være at have en mere eksplicit og transparent linje, hvor arkivskaber tydeligt oplyser om, hvad arkiverne gør med de data, som den enkelte melder ind.

Udvalget besluttede, at kommissorium og strategi ikke ændres, men at udvalget løbende tager de dataetiske drøftelser.

6. Status vedr. klimaprojektet

Caroline Nyvang orienterede om status på klimaprojektet, herunder fuldfinansieringen fra Augustinusfonden. Rapporten skal være færdig i 2024, og der skal parallelt hermed udarbejdes en ny ansøgning, så der er stor glæde over ansættelsen af Emilie Påske Drachmann som projektleder. Det er forventningen, at den nye vicedirektør i KB Søren Bitsch overtager KBs plads i

styregruppen. Mikkel Thelle tilføjede, at der er stor opbakning fra Nationalmuseet.

Sidenummer:
3/4

7. Bordrunde

Ulrich Flaskager orienterede om, at Arbejdermuseet ser meget positivt på udspil til ny museumsreform. Han nævnte desuden, at Arbejdermuseet & ABA som konsekvens af det afsluttede pilotprojekt vil indsende ansøgning til kulturministeren jf. arkivloven § 47. Arbejdermuseet & ABA forventer, at sende ansøgningen til kulturministeren enten lige før eller lige efter sommerferien. Ulrich har positive forventninger til ministerens svar på ansøgningen.

Ulrich orienterede desuden om, at Arbejdermuseet & ABA pt. er i gang med at teste webarkivering i form af høstning af Socialdemokratiets hjemmeside. Han tilføjede desuden, at ABA oplever villighed fra fagbevægelsen til at afholde omkostningerne der er forbundet med udarbejdelse af arkiveringsversioner, og den efterfølgende administration heraf.

Birgitte Thomsen orienterede om, at SLA igen i år har modtaget en bevilling på 2 mio. kr. på udlodningsaktstykket. SLA er godt i gang med det kompetenceløft, som bevillingen på 2 mio. kr. sammestedsfra i 2023 gjorde muligt. Arbejdet med IT-revision og databehandleraftaler for Arkibas er næsten tilendebragt, og nu arbejdes der henimod optimeringsprocesser ift. arkiv.dk. SLA har afholdt og har planlagt en række regionale møder, primært i arkivsamvirkerne landet over, med deltagelse af lokalarkivernes frivillige, mhp dialog. Mange medlemmer ser det som en stor værdi at mødes fysisk, og der har været god respons på møderækkerne. SLA er således gået i gang med at omkalfatre uddannelses tilbuddene, så de passer bedre til nye tider og nye behov. SLA har ud fra Datatilsynets vejledning om GDPR udarbejdet en "læse let"-GDPR-vejledning til lokalarkiverne. SLAs næste pilotprojekt vil fokusere på brugen af AI til både at optimere registreringsprocesserne i Arkibas og optimere søgeresultater for at fremme tilgængelighed til arkivernes samlinger. Der blev i den forbindelse gjort opmærksom på, at KB har lavet vejledning vedr. brugen af AI.

Anders Lykke Widt orienterede om, at Udvandrerarkivet har fået ny hjemmeside, som fungerer godt. Arkivet har mange forespørgsler fra udlandet. Traditionelt flest fra amerikanere – ikke mindst når Rebildfesten den 4. juli nærmer sig, eller når der er krydstogtskibe i Aalborg – af og til medbringer de også nyt materiale, som kan indgå i samlingerne. Pt. er der særligt mange forespørgsler fra Argentina. Anders orienterede desuden om, at den afgangende stadsarkivar har efterladt et godt struktureret arkiv og forberedt modtagelsen af private, digitale arkiver.

Charlotte Voss orienterede om ODAs retroprojekt, hvor man har fået lavet en model, som kan bruges til bl.a. læsning af håndskrevne byrådsprotokoller fra 1800-tallet.

Mette Hall oplyste, at Rigsarkivet bl.a. arbejder på afleveringer fra Røde Kors, Dansk Flygtningehjælp, DI og fagbevægelsen. Hun nævnte desuden, at Rigsarkivets indsamlingsenhed er i færd med at sende nogle arkivarer på besøg hos Arkivverket i Oslo for at høre nærmere om nogle af deres projekter vedr. arkivering af private digitale data. Det kan være relevant med et oplæg for udvalget på et kommende møde.

Sidenummer:
4/4

Mikkel Thelle omtalte Nationalmuseets arbejde med digitale løsninger mhp på at give flere forskere adgang til bl.a. håndskrevne erindringer.

Caroline Nyvang nævnte, at den første fase af flytning af KB arkivalier til fjernmagasin er godt overstået. Det forventes at frigive ressourcer, bl.a. til den nødvendige vejledning af nyansatte, når arkiverne ikke er i nærheden samt ressourcer til, at KB igen kan begynder at modtage.

Morten orienterede om arbejdet med Rigsarkivets nye søgeplatform og oplyste, at man efter sommer kan søge direkte fra hjemmesiden til alle fem – én indgang. Han orienterede desuden om arbejdet med en ny strategi for Rigsarkivet fra 2025-2028.

8. Evt.

